

רמב"ן

לכבוד ולתפארת - שיהיה נכבד ומפואר במלבושים נכבדים ומפוארים, כמו שאמר הכתוב כחתן יכהן פאר (ישעיה סא ז), כי אלה הבגדים לבושי מלכות הן, כדמותן ילבשו המלכים בזמן התורה, כמו שמצינו בכתנת ועשה לו כתנת פסים (בראשית לו ג), שפירושו מרוקמת כדמות פסים, והיא כתנת תשבץ כמו שפירשתי (לעיל כה ז), והלבישו כבן מלכי קדם. וכן הדרך במעיל וכתנת, וכתוב ועליה כתנת פסים כי כן תלבשנה בנות המלך הבתולות מעילים (ש"ב יג יח), ופירושו כי עליה כתנת פסים נראית ונגלית, כי המנהג ללבוש בנות המלך הבתולות מעילים שתתעלפנה בהן, ונמצא שכתנת הפסים עליה מלבוש עליון, ולכן אמר וכתנת הפסים אשר עליה קרעה:

והמצנפת ידועה גם היום למלכים ולשרים הגדולים, ולכן אמר הכתוב בנפול המלכות הסר המצנפת והרם העטרה (יחזקאל כא לא), וכן כתוב וצינף מלוכה (ישעיה סב ג), וכן יקראם הכתוב פארי המגבעות (להלן לט כח), וכתוב פארי פשתים יהיו על ראשם (יחזקאל מד יח), שהם פאר ושבח למכתירים בהם. והאפוד והחשן לבוש מלכות, כענין שכתוב והמניכא די דהבא על צוארך (דניאל ה טז). והציץ נזר המלכים הוא, וכתוב (תהלים קלב יח) יציץ נזרו. והם זהב וארגמן ותכלת, וכתוב (שם מה יד) כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה, וכתוב (דניאל ה טז) ארגוונא תלבש והמניכא די דהבא על צוארך. והתכלת גם היום לא ירים איש את ידו ללבוש חוץ ממלך גויים, וכתוב (אסתר ח טו) ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן, והתכריך הוא המעיל שיעטף בו:

ועל דרך האמת, לכבוד ולתפארת, יאמר שיעשו בגדי קדש לאהרן לשרת בהם לכבוד השם השוכן בתוכם ולתפארת עזם, כדכתוב (תהלים פט יח) כי תפארת עזמו אתה. וכתוב (ישעיה סד ז) בית קדשנו ותפארתנו אשר הללך אבותינו, וקדשנו הוא הכבוד ותפארתנו תפארת ישראל, ועוד נאמר (תהלים צו ו) עוז ותפארת במקדשו, וכן לפאר מקום מקדשי ומקום רגלי אכבד (ישעיה ס ג), שיהיה מקום המקדש מפואר בתפארת, ומקום רגליו, שהוא מקום בית המקדש, מכובד בכבוד השם. וכן ובישראל יתפאר (שם מד כג), שיהיה מראה ומיחד בהם תפארתו, וכן אמר למטה גם בבגדי הבנים כלם לכבוד ולתפארת (להלן פסוק מ), ואמר בקרבנות יעלו על רצון מזבחי ובית תפארת אפאר (ישעיה ס ז). והנה המזבח רצונו, והכבוד בית תפארתו. והיו הבגדים צריכין עשייה לשמן, ויתכן שיהיו צריכין כוונה, ולכן אמר ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה, שיבינו מה שיעשו. וכבר אמרו (יומא סט א) דמות דיוקנו מנצח לפני בבית מלחמתי:

מסילת ישרים - פרק יט

והנה דברנו עד עתה מן ההכנעה ומן הבושת, ונדבר עתה מענין הכבוד, הנה כבוד המצוה ויקרה, כבר הזהירונו עליו חז"ל ואמרו (ב"ק ט'): זה אלי ואנוהו, התנאה לפניו במצות, ציצית נאה, תפילין נאה, ספר תורה נאה, לולב נאה וכו', וכן אמרו הידור מצוה עד שליש, עד כאן משלו מכאן ואילך משל הקב"ה. הרי דעת שפתותיהם ז"ל ברור מללו, שאין די בעשות המצוה לבד, אלא שצריך לכבדה ולהדרה. ולהוציא ממי שלהקל על עצמו יאמר אין הכבוד אלא לבני האדם המתפתים בהבלים אלה, אך הקב"ה אינו חושש לזה, כי הוא מרומם מדברים האלה ונשגב מהם, וכיון שהמצוה נעשית לאמתה די בזה, אמנם האמת הוא שהאדון ברוך הוא נקרא אל הכבוד (תהלים כ"ט), ואנו חייבים לכבדו, אע"פ שאינו צריך לכבודנו ולא כבודנו חשוב וספון לפניו, ומי שממעט בזה במקום שהיה יכול להרבות, אינו אלא חוטא.

הוא מה שהנביא מלאכי מתרעם על ישראל בדבר ה' (מלאכי א'): וכי תגישון עור לזבוח אין רע הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך, ואולם חז"ל הזהירונו להתנהג הפך זה בעבודה, ואמרו (סוכה נ'): בענין מים שנתגלו שלא יסננס במסננת, מטעם אימור דאמרי להדיוט, לגבוה מי קאמר?! לית ליה הקריבהו נא לפחתך?! ראה נא מה חסרון יש במים שנסתננו, וכבר מותרים הם להדיוט, ואפילו הכי אסורים הם לגבוה משום שאינו דרך כבוד, ואמרו עוד בספרי (דברים י"ב): וכל מבחר נדריכם, דהיינו שלא יביא אלא מן המובחר.

וכבר מצאנו קין והבל, הבל הביא מבכורות צאנו ומחלביהן, וקין הביא מן הפסולת מפרי האדמה כפי ז"ל, ומה עלה בהם (בראשית ד'): וישע ה' אל הבל ואל מנחתו ואל קין ואל מנחתו לא שעה, ואומר (מלאכי א'): וארור נוכל ויש בעדרו זכר ונודר וזובח משחת לה' כי מלך גדול אני. וכמה דברים הזהירונו ז"ל שלא יהיו מצות בזויות עלינו, וכבר אמרו (מגילה ל"ב): כל האוחז ספר תורה ערום נקבר ערום מפני ביזוי המצוה. וסדר העלאת ביכורים יהיה לנו לעינים לראות מה הוא הידורן של מצות, שכך שנינו (בכורים פ"ג): השור הולך לפניו וקרניו מצופות זהב ועטרה של זית בראשו וכו', עוד שם העשירים מביאים בכוריהם בקלתות של זהב והעניים בסלי נצרים כו', עוד שם ג' מדות בבכורים: בכורים, תוספת בכורים, ועיטור בכורים וכו', הרי לנו בהדיא כמה ראוי לנו להוסיף על גופה של מצוה כדי להדרה, ומכאן נלמוד לכל שאר מצות שבתורה.

Messilat Yescharim, chapter 19

We have thus far spoken of humility and shame. We shall now speak of **honor**. Our Sages of blessed memory have already exhorted us concerning the dignity and dearness of a mitzvah (Shabbath 133b): “This is my God and I will beautify Him (Exodus 15:2) - beautify yourself before Him with mitzvot – with beautiful tzitzit, beautiful tefillin, a beautiful Torah scroll, a beautiful lulav ...” And further (Bava Kamma 9b), “A person should expend up to an extra third for the sake of beauty in a mitzvah. Anything up to this point is paid for by him, and anything beyond it, by the Holy One Blessed be He.” It is perfectly clear from what our Sages of blessed memory have said that the performance of the mitzvah is not enough; it must be honored and beautified.

There are those, who to make things easier for themselves, would contend that honor is meaningful only to human beings, who are deceived by such vanities, but completely superfluous to the Holy One Blessed be He who is above these things and unaffected by them, faithful performance of the mitzvot being enough for Him. But the truth is that the Lord Blessed be He is called “The God of Honor” and we are duty-bound to accord honor to Him even though He has no need of it, it being insignificant and worthless to Him. One who is in a position to give much honor to God, but does not do so, is considered a sinner. The Prophet Malachi inveighed against the Jews with the word of God (Malachi 1:8), “If you offer a blind animal to be sacrificed, it is not evil in your eyes. Present it to your governor. Will you find favor with him? Will he be gracious to you?” Our Sages of blessed memory have exhorted us to conduct ourselves in quite the opposite manner in our Divine service. For example, they say (Sukkah 50a) that water which has become exposed should not be strained to render it acceptable for ritual purposes. Though such water is permitted for mundane purposes, the concept of “Present it to your governor” disqualifies it for ritual use. Though there is nothing wrong with strained water, and though it is permissible for everyday use, considerations of respect render it unacceptable for religious purposes. It is stated in the Sifrei, “And all your choice vows (Deuteronomy 12:11) – one should offer only the choicest.” Cain and Abel are a case in point. Abel offered of the first-born of his sheep and of their fats, and Cain offered of the worst of the fruits of the earth, as we are told by our Sages of blessed memory (Bereshith Rabbah 22.5). What was the outcome? (Genesis 4:4,5), “And God gave heed to Abel and his gift, but to Cain and his gift He gave no heed.” And (Malachi 1:14), “Cursed is the deceiver who has in his flock a male, but pledges and sacrifices an abomination to God ... for I am a great King.”

Our Sages of blessed memory warned us very often against the cheapening of mitzvot. They said (Shabbath 14a), “One who holds a scroll of the Law which is uncovered will be buried naked” because of the cheapening of a mitzvah.

The order of offering the first fruits gives us an insight into the meaning of the beautification of a mitzvah. We learned (Bikkurim 3.3), “The ox walks before them, his horns gilded with gold, an olive wreath upon his head...” “The rich bring their first fruits in baskets of gold, and the poor in wicker baskets ...” (Ibid. 8). “There are three categories of first fruits - the first fruits themselves, the additions to the first fruits and the decorations of first fruits ...” (Ibid. 10). It is here explicitly indicated to us how much we should add to the body of a mitzvah in order to beautify it. What we see here should serve as a model for all of the other mitzvot of the Torah.

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.